

Pavla Francová
Nespánek a Vinnost

Vyšla z domu na ulici,
a Modrá se stala.
Kolem její dobovníci,
a Modrá ji hřála.

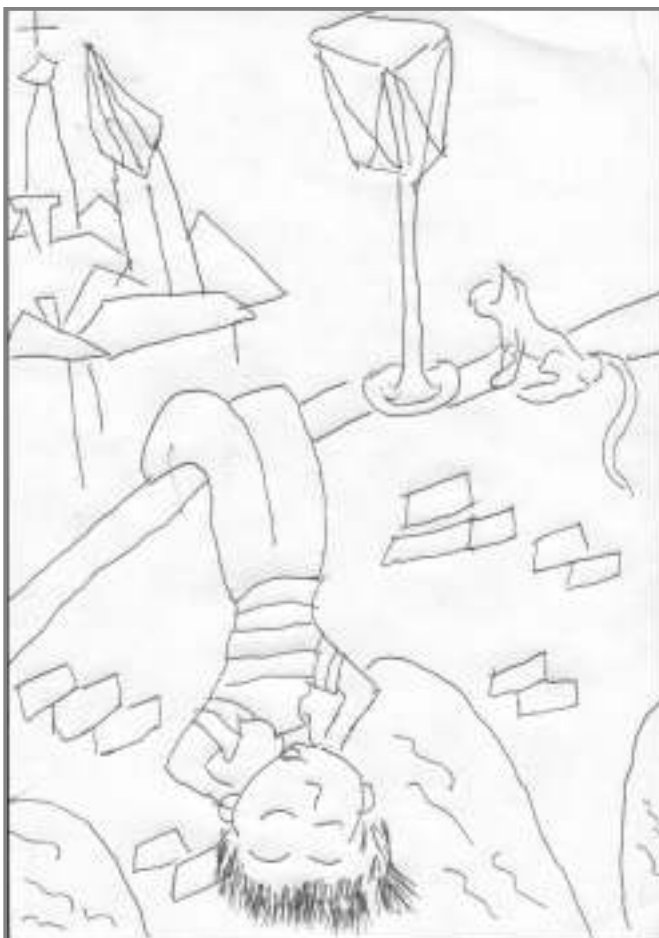
Keře podaly jí květy,
Modrá se s ní smála.
Lidé podali jí věty,
Modrá zmlkla, naslouchala.

V uších dav a ona v něm,
Modrá úzkost pocítila.
rozlet za šed' vyměněn,
Modrá utopit se chtěla.

Plavat vpřed, a přitom v sobě,
Modrá zeleň uviděla.
Neřadit jen po podobě,
Modrá k tichu pospíchala.

Dotknout se a naléhavě,
Modrá na trávu si lehla.
vyslovit, co buší v hlavě,
Modrá, díky žes mě vedla.

(1994)

*Pavla Francová: ilustrace z knihy Co vlastně ti nevidomí dělají?,
Okamžik, Praha 2003,
hmatová kresba propisovací tužkou, 297x210 mm*

Okamžik - sdružení pro podporu nejen nevidomých
www.okamzik.cz

Geofyzikální ústav AV ČR
Agentura Galerie H
Okamžik

Vás srdečně zvou
na desátou výstavu cyklu
Setkávání

Pavla Francová Pastely a hmatové kresby

zahájení 8. září. v 16.00 hodin
9. září - 1. listopadu 2004
otevřeno po-pá 8.00-16.00 hodin

Geofyzikální ústav AV ČR
Boční II, 140 00 Praha 4-Spořilov

Obrazy, které nevidomá Pavla Francová ve své mysli vidí jsou v jejich představách asi dokonalé, ale nám vidícím v úplnosti nepřístupné. Pavliny kresby a pastely nám je zřejmě zprostředkovávají jenom částečně. Když své vnitřní vize maluje vidící umělec, může je během vzniku měnit, upřesňovat, poopravovat. Jeho dílo je vyjádřením určitého, jiným způsobem sotva zachytitelného a sdělitelného pocitu, s definitivní platností se dotváří až při práci. Do konečné podoby se promítá řemeslná zručnost, lidské i umělecké zkušenosti, obliba jistých tvarů a barev, obecné vlivy jako je móda, dobový vkus, stav společnosti. Tak jako myšlenka zaznívá naplno až v ústech, nebo se zjevuje napsaná, ani konečná vizuální představa v myslích výtvarných umělců neexistuje, hledá a nalézá se až na papíře nebo na plátně. Rodící se dílo žije do značné míry samostatným životem, změna či proměna jedné barvy obyčejně vyvolá přímo řetězovou reakci, lavinu, která se projeví všude.

Vizuální představy Pavly Francové se během malování nemění, shodnost, totožnost či paralelnost svých vnitřních vizí a jejich výtvarného ztvárnění může kontrolovat jenom částečně a navíc dosti hrubě. Barevnost vůbec ne, běh prorytých čar pouze hmatem. Technika ryté kresby neumožňuje sice jemnosti, ale nepřipouští pochybnosti. Pavliny kresby působí sebejistě. Jsou přehledné, bez podružností a zbytečností, soustředěné na podstatu. Čáry ověřené hmatem věrně odpovídají představám, problém zpětné vazby přichází s barevností. Před vlastním vybarvením Pavla otočí vyrytou kresbu na rubovou stranu, vypuklý reliéf je hmatem čitelnější. Pastely má uložené na přesných místech, barvy si pamatuje z dětství. Viditelné linie nakreslené propisovací tužkou na rubu papíru zmizí, hranice mezi barevnými plochami jsou neostře, měkce splývavé, jakoby snově rozostřené. I ty nejabstraktnější kompozice jsou přesným (realisticky věrným) přepisem vnitřních (pro malířku skutečných) barevných map či krajin. Jako jsoucí a prakticky neměnné barevné skladby si do paměti ukládá a z paměti vyvolává všemožné symboly a pojmy - křestní jména, dny v týdnu, měsíce v roce, anglická slovíčka, samohlásky, telefonní čísla. Jakou má jistotu, že barevnost jejich pastelů vnitřním obrazům odpovídá? Hmatové kresby a pastely vznikají jakoby na dvou místech

Pavla Francová: Telefonní číslo (mobil A.S.), 2002, hmatová kresba a pastel, 297x210 mm

zároveň - na papíře a v malířčině mysli. Narůstání vnitřního (virtuálního?) obrazu se nejspíš podobá animaci, založení nového textového souboru v počítači. V paměti stroje, na papíře nebo na plátně, na malířčině vnitřní obrazovce není na začátku nic. Prázdná plocha se ale každou čarou a barevným

dotykem postupně zaplňuje. V nitru vznikající obraz je pro Pavlu ujištěním, že souběžně vytvářená skladba asi odpovídá její představě, ale žádná objektivní (hmatatelná či viditelná) zpětná vazba mezi malířčinou vizí a dílem neexistuje. Nikdy nespátří, co namalovala, a vidící diváci neuvidí její vnitřní model. Vztah mezi malířčinou vizí a realizací je nespojitý, navždycky přetržený. Díla Pavly Francové mají neobyčejnou sílu a fascinaci i přesto, že se nikdo nikdy nedoví, jestli to, co nám sděluje, je skutečně tím, co ve svém nitru tak jasně viděla, že nám to svými hmatovými kresbami a pastely musela sdělit.

Jiří Hůla

<http://www.sca-art.cz/agenturagh>